

**Okruhy ke státní závěrečné zkoušce v rámci
navazujícího magisterského studijního programu
Speciální pedagogika - poradenství**

(studijní program akreditovaný v rámci institucionální akreditace r. 2021)

Základní i doporučená literatura je uvedena ve Stagu u dílčích disciplín.

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA - PORADENSTVÍ, INTERVENCE A DIAGNOSTIKA

1. Inkluzivní pedagogika, specifika inkluzivní edukace. Poradenské služby, aktuální legislativa. Poradenství v oblasti vzdělávání, zaměstnávání a sociální oblasti. Problematika sociálního zabezpečení, sociální dávky. Politika zaměstnanosti v České republice, aktuální legislativa týkající se zaměstnavatelů, uchazečů o práci a osob znevýhodněných na trhu práce.
2. Speciálně pedagogická diagnostika logopedická - cíl, metody, zásady diagnostiky. Model logopedického vyšetření. Pomůcky a přístroje užívané při logopedické intervenci. Symptomatické poruchy řeči. Podpůrná opatření pro žáky s NKS. Specifické vývojové poruchy řeči a jazyka dle MKN. Formy narušeného vývoje řeči. Možnosti logopedické intervence u jedinců s narušeným vývojem řeči včetně podpůrných opatření.
3. Klasifikace mentální retardace dle MKN. Charakteristika jednotlivých stupňů MR v souvislosti s poradenskými činnostmi speciálního pedagoga (myšlení, řeč, psychický a somatický vývoj, emoce, chování, možnosti vzdělávání a podpůrná opatření).
4. Specifika diagnostiky rozumových schopností dětí, žáků a studentů ve školských poradenských zařízeních. Spolupráce psychologa, speciálního pedagoga, sociálního pracovníka a dalších pracovníků z pomáhajících profesí při stanovení diagnózy.
5. Učební plány vzdělávacích programů využívaných u žáků s mentálním postižením dle aktuální školské legislativy. Specifika intervence speciálního pedagoga směrem k dětem, žákům a studentům s MR při společném vzdělávání, podpůrná opatření.
6. Sociální péče o jedince s mentálním postižením (chráněné bydlení, osobní asistence, stacionáře, respitní péče). Společenské organizace a občanská sdružení a jimi poskytované poradenské služby. Sociálně právní pomoc těžce zdravotně postiženým osobám v rámci speciálně pedagogického poradenství. Možnosti uplatnění jedinců s mentálním postižením na trhu práce (podporované zaměstnávání, chráněné dílny).
7. Speciálně pedagogická podpora jedinců s tělesným postižením. Vrozená a získaná tělesná postižení, jejich přehled, charakteristika, etiologie, prevence. Přehled a projevy chronických onemocnění s dopadem na aktivitu dítěte/žáka, podpůrná opatření. Edukační specifika. Kompenzační pomůcky, výukové materiály. Role osobního asistenta a asistenta pedagoga. Nové trendy ve vzdělávání žáků se somatickým postižením.
8. Specifika diagnostiky žáka s tělesným postižením a chronickým onemocněním. Zvláštnosti ve vývoji dítěte s tělesným postižením a záchvatovým onemocněním. Ucelená rehabilitace. Léčebné, sociální, pedagogické a pracovní prostředky rehabilitace. Podpora žáků se socioekonomickým a sociokulturním znevýhodněním. Edukace jedinců žijících v podmínkách sociální exkluze a její specifika. Vzdělávání cizinců a žadatelů o azyl v ČR, zejména žáků s odlišným mateřským jazykem.

9. Specifické vývojové poruchy (poruchy učení a chování) v MKN - F80 až F82, F90. Specifické poruchy učení a jejich souvislost s poruchami chování, podpůrná opatření. Etiologie v úzu pohledu odborníků rozličných profesí. Popis dílčích percepčně-kognitivních a motorických funkcí a jejich rozbor - průběh vyšetření, užití diagnostické nástroje, diagnostická kritéria. Screening, depistáž, prevence, intervence.
10. Metodika počáteční výuky čtení a psaní. Charakteristika genetické metody čtení, analyticko-syntetické metody a metody čtení splývavého (SFUMATO). Systémový přístup ke vzdělávání žáků s SPU.
11. Reedukace a kompenzace SPU, metody práce, aktuální pomůcky a výukové materiály. Studijní a profesní orientace žáků a studentů s SPU, podpůrná opatření. Projevy SPU u dospělých osob. Odraz SPU v jednotlivých životních etapách člověka.
12. Poruchy chování a emocí z pohledu různých klasifikačních systémů včetně MKN. Režimová opatření pro podporu žádoucího chování ve školách a ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Individuální poradenství - vedení případu - škola, segregované prostředí. Poruchy chování spojené s ADHD a hyperkinetickými poruchami - diagnostická kritéria dle MKN, prevence, intervence, terapie individuální a skupinová. Metody poradenské práce, videotrénink interakcí, funkční analýza chování, programy na posílení pozornosti. Podpůrná opatření.
13. Vývoj přístupů k jedincům s poruchami chování v kontextu speciální pedagogiky - medicínský, sociální, biopsychosociální model poruchy chování. Speciálně-pedagogická diagnostika etopedická. Strategie intervence při práci s klientem s poruchou chování.
14. Symptomatologie sluchových vad z hlediska české a mezinárodní klasifikace a terminologie. Diagnostika sluchového postižení. Komplexní systém poradenství. Kompenzační pomůcky. Socializace osob se sluchovým postižením. Neslyšící jako kulturní a jazyková menšina. Podpůrná opatření.
15. Speciálně pedagogická podpora osob se zrakovým postižením. Přehled zrakových vad, jejich symptomy, možnosti léčby. Speciální pomůcky pro jedince nevidomé, slabozraké, se zbytky zraku a pomůcky pro jedince s poruchami binokulárního vidění. Speciálně pedagogická diagnostika zrakových funkcí. Psychické zvláštnosti jedinců se zrakovým postižením. Zraková hygiena, zraková stimulace. Podpůrná opatření.
16. Nadaní žáci - legislativa týkající se edukace nadaných žáků, metody práce s nadanými žáky. Projevy chování a učení nadaných dětí s ohledem na jejich věk, jejich identifikace ve školním kolektivu, diagnostika pedagogická a speciálně pedagogická. Podpůrná opatření.
17. Pervazivní vývojové poruchy dle MKN. Přehled diagnostických kritérií, klinický obraz, odlišnosti, speciálně pedagogické přístupy. Etiologie v úzu pohledu odborníků rozličných profesí. Strategie vzdělávání, podpůrná opatření.

PEDAGOGIKA

1. Pedagogika v historické perspektivě - edukace jako umění vs. věda. Vztah výchovy a vzdělávání, pedagogika ve vztahu k jiným vědám. Cíle a obsah edukace, kurikulární dokumenty.
2. Výzkum v pedagogice - hermeneutický vs. empirický (kvalitativní a kvantitativní výzkum). Etapy výzkumu (výzkumný problém, hypotézy/předpoklady, typy proměnných).
3. Sociometrie v pedagogickém výzkumu jako jedna z metod zjišťování a analýzy mezilidských vztahů.
4. Smysl a podmínky výchovy. Vychovatelnost člověka. Pedagogický optimismus

vs. pesimismus. Hlavní složky výchovy v širším smyslu a hierarchie výchovných cílů. Metody výchovné práce.

5. Metody a organizační formy vyučování a jejich charakteristika. Vnitřní (školní) podmínky, vnější (sociální) podmínky vyučování. Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů. Domácí příprava. Transmisivní a konstruktivistický přístup ke vzdělávání.
6. Komunikace jako nástroj dosahování profesních cílů v pedagogice. Komunikační strategie a komunikační styly. Klima školy a klima třídy. Komunikace z psychologického hlediska (Berne), bariéry v komunikaci.
7. Státní správa a samospráva ve školství, základní školská legislativa. Odborné a všeobecné vzdělávání ve vztahu k osobám se SVP. Pojetí odborného vzdělávání, jeho celoživotní dimenze.
8. Pedagogické teorie v kontextu speciální pedagogiky.
9. Teorie výchovy a vzdělávání z genderové perspektivy. Sociální aspekty problematiky gender. Filozofie výchovy v historické perspektivě. Výchova v antické společnosti, křesťanství a pojem educatio. Novověk, nástup humanismu a vědeckého empirismu. Koncept výchovy a vzdělávání dle J. A. Komenského. Komenského pedagogická antropologie. Pansofie a všenáprava.
10. Mediální gramotnost. Rozvíjení informačních dovedností dětí. Využití médií v edukaci.
11. Rozvíjení sociálních kompetencí. Metody rozvoje emoční a interpersonální inteligence. Podpora sebedůvěry a reálné sebehodnocení dítěte.
12. Výchova ve volném čase. Volný čas a zájmová činnost jako prevence rizikových jevů. Nové trendy v pedagogice volného času. Perspektivy a problémy volného času v české společnosti a v zahraničí.
13. Speciální pedagog jako povolání a specifika profese speciálního pedagoga. Profesní klíčové kompetence. Profesní vývoj, další vzdělávání.
14. Obecné pojetí nástrojů edukační činnosti. Problém kázně a svobody ve výchově. Nejfrekventovanější projevy sociální patologie v dětských kolektivech a jejich prevence z pohledu speciálního pedagoga.
15. Osobnost a autorita pedagoga a jejich utváření. Odborné znalosti, osobní vyspělost a kompetence pedagoga. Výchovný styl v kontextu typologie osobnosti pedagoga, interakční styl. Společenské role pedagoga v kontextu makrosociálních změn. Strategie zvládání stresu pedagoga.
16. Etika v životě člověka a metody etické výchovy. Etická dilemata v práci učitele a poradenského pracovníka.
17. Hodnocení, evaluace. Smysl a funkce hodnocení, druhy hodnocení, formy zkoušení a hodnocení, pedagogická diagnostika. Autoevaluace žáka, pedagoga, vzdělávací instituce. Cíle, metody, nástroje a techniky využívané v procesu autoevaluace.

PSYCHOLOGIE

1. Učení a jeho pojetí v pedagogické psychologii - definice učení, obecné zákony učení a typy učení (pojetí Kuliče, tradiční pojetí učení, senzomotorické učení, učení poznatkům, učení metodám řešení problémů).

2. Vztah učení a biologických, sociokulturních vlivů (situované, distribuované učení), smysluplné učení (meaningful learning) - charakteristiky a složky.
3. Teorie učení z pohledu současného vzdělávání (behaviorální - Skinner, Thorndike; kognitivně psychologické - Bruner, Piaget, Bandura; humanisticky orientované koncepce - Rogers).
4. Sociální učení (Bandura), mechanismy socializace (sociální činnosti, imitace, identifikace, sugesce, sociální zpevňování). Problematika sociálního zpevňování.
5. Kognitivní procesy - vnímání, myšlení, paměť, pozornost - a jejich poruchy.
6. Výkonové vlastnosti - vlohy, schopnosti, dovednosti, inteligence.
7. Vztahově postoje vlastnosti - postoje a charakter - možnosti jejich ovlivňování.
8. Psychologické aspekty hodnocení učebního výkonu žáka - funkce hodnocení, objektivita a subjektivita hodnocení, zásady pedagogicko-psychologického hodnocení (Helus).
9. Sociální percepce, chyby při vnímání a hodnocení žáků (chyby v sociální percepci).
10. Motivace k učením výkonu - Hrabal ml., Pavelková - základní typy potřeb, ovlivňování učební motivace, kauzální atribuce.
11. Speciální pedagog - rizikové osobnostní rysy, postoje k žákům, styly řízení.
12. Žák jako činitel pedagogického procesu - heterogenita žákovské populace: nadaní žáci (identifikace, rozvoj - obohacování, akcelerace - Hříbková).
13. Selhávající a neprospívající žáci (učitelské typizace - Kučera, výzkumy pražské skupiny školní etnografie, žákovská pojetí školního úspěchu, škatulkování, práce s chybou - z věkového hlediska, procesuální práce s chybou), příčiny školního úspěchu.
14. Klima školy (ředitel - učitelé - diagnostika týmu (klima školy, OCDQ-RS, HSU)), rodiče - měření spokojenosti, měření klimatu - SWOT analýza, Dotazník školního prostředí apod.).
15. Třídní klima (psychosociální klima třídy) - spolutvůrci klimatu, typy klimatu, vztahy mezi žáky, pedagog - možnosti mapování vztahů, vývoj školní třídy.
16. Řízení sociálních skupin, struktura sociální skupiny a práce s ní (cíle, hodnoty, normy, sociální role, sociální pozice).
17. Interakce ve výchově - Piagetův a Kohlbergův model morálního vývoje.

ETOPEDIE

1. Historický vývoj přístupů k jedincům s PCH u nás a ve světě, významné osobnosti oboru etopedie. Základní strategie, nastavení edukace a intervence směrem k dětem s rizikem poruchy chování, s problémy v chování a s poruchou chování. Systémový přístup a mezioborové přesahy při řešení uváděných jednotlivých obtíží.
2. Utváření sociálních norem a přijatelných sociálních strategií v závislosti na dosaženém vývojovém období jedince. Morální vývoj jedince (Piaget, Kohlberg), problematika normy a normality. Osvojování a vytváření sociálních hodnot, hodnotového systému a hodnotové orientace. Odpovědnost jedince za své jednání. Trestní odpovědnost.
3. Diagnostika poruch chování (MKN, DSM, psychologická, speciálně pedagogická).

Interdisciplinární přístup. Rizikové faktory vzniku poruch chování. Etiologie PCH, monofaktoriální přístup, multifaktoriální a polyfaktoriální přístup. Preventivní a prediktivní aktivity.

4. Edukace žáků s diagnostikovanou PCH. Systémový přístup k řešení jejich edukace. Sociální dovednosti a emoční inteligence - možnosti jejich rozvoje v pedagogickém procesu v závislosti na věkových zvláštностech žáků, při nápravě závažné socializační odchylky (diagnostikované poruchy chování), problémového chování a prevence PCH.
5. Systém školských zařízení náhradní výchovné péče a preventivní zařízení. Způsob umísťování dítěte do těchto zařízení. Legislativní normy vázané na problematiku. Nařízení a uložená ústavní výchova. Limity v této oblasti. Zařízení pro práci s jedinci s extrémním projevem PCH.
6. Problematika nastavování cílů školských zařízení náhradní výchovné péče. Propojování s ostatními pedagogickými kategoriemi. Vstupní, průběžná a výstupní diagnostika. Úloha psychoterapie a terapie.
7. Kurikulární dokumenty povinné a nepovinné ve školských zařízeních NVP. Standardy. Dynamické a systémové trendy při nastavování funkční nápravy závažné socializační odchylky.
8. Osobnost pedagoga působícího v oblasti ŠZNVP včetně jeho legislativní podpory. Profesní a osobnostní kompetence. Systém pedagogických pracovníků v jednotlivých typech školských zařízení NVP. Úloha psychologa, etopeda, sociálního pracovníka a legislativní podpora jejich odborné činnosti. Základní terapeutické směry a psychoterapeutické přístupy užívané odbornými pracovníky při práci s dětmi s PCH. Expresivní terapie.
9. Rodina v procesu edukace jedince ohroženého (v riziku) poruchou chování. Součinnost rodiny - školy - OSPOD. Problematika náhradní rodinné péče (osvojení, pěstounská péče, poručenství, opatrovnictví). Psychická deprivace a subdeprivace dítěte - její reparabilita. Problémová rodina, dysfunkční rodina a afunkční rodina, možnosti její sanace. Reálné změny v systému rodiny v současnosti.
10. Rodina v procesu edukace jedince s PCH. Součinnost školského zařízení NVP - rodiny - OSPOD. Problematika postpéče (po opuštění ŠZNVP). Příprava dítěte na opuštění instituce. Otázka kompatibility přípravy dítěte s rodinným systémem - problémová rodina, dysfunkční rodina a afunkční rodina. Funkční programy, institut podmíněného ubytování. Reálné změny v systému rodiny. Sanace, případová konference, rodinná terapie.
11. Institut sociálně právní ochrany dětí, orgány sociálně právní ochrany dětí a jejich úloha v systému edukace dítěte s diagnostikovanou PCH. Práva dítěte. Úmluva o právech dítěte. Úřad ombudsmana a jeho úkoly.
12. Specifika edukace jedinců s PCH spojenou s agresí. Definice, příčiny, symptomatologie, diagnostika, prevence a intervence (agrese, šikana). Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních.
13. Specifika edukace jedinců s poruchami aktivity a pozornosti a hyperkinetickou poruchou chování. Definice, příčiny, symptomatologie, diagnostika, prevence a intervence - porovnání s ADHD a opozičním chováním.
14. Specifika edukace jedinců s PCH spojenou s konfliktem. Definice, příčiny, symptomatologie, diagnostika, prevence a intervence (lež, záškoláctví, krádeže).
15. Specifika edukace jedinců s emoční poruchou. Definice, příčiny, symptomatologie, diagnostika, prevence a intervence (úzkostné poruchy, konverzní porucha, deprese, suicidální chování).

16. Prevence problémů dítěte v oblasti socializace - škola, třída, pravidla, hodnocení, vztahy, efektivita výuky. Možnosti zvládání náročných výchovných situací v procesu edukace. Postavení učitele. Vedení třídního kolektivu. Otázka užití odměny a trestu v běžném edukačním a resocializačním procesu. Vrstevnická skupina a sociální vztahy.
17. Závislostní chování. Definice, terminologie, sociokulturní kontext. Specifika u dětí do 15 let. Patologické hráčství. Primární, sekundární a terciální prevence v etopedii.

PSYCHOPEDIE

1. Rozdílnost ve využití alternativní a augmentativní komunikace u dětí a dospělých. Alternativní komunikace jako významný prvek socializace. PC s hlasovým výstupem a bez hlasového výstupu u osob s kombinovaným postižením, sluchovým postižením, zrakovým postižením, tělesným postižením, nemluvicích.
2. Alternativní vzdělávací programy. Alternativní přístupy k edukaci a péči o osoby s mentálním postižením u nás a v zahraničí. Sociální čtení. Alternativní a augmentativní komunikace. Problematika u osob s kombinovaným postižením.
3. Pojetí psychopédie jako oboru speciální pedagogiky, základní východiska a vývoj v rámci speciální pedagogiky. Historie oboru v ČR, významné osobnosti oboru psychopédie. Klasifikace mentálního postižení - MKN, DSM, MKF (ICF).
4. Specifika vzdělávání dětí s poruchami autistického spektra. TEACCH program. Alternativní formy komunikace u jedinců s diagnózou autismus. Rozvoj sociálních dovedností u jedinců s PAS.
5. Mezinárodní organizace zastupující osoby s mentálním postižením a jejich význam. Organizace a občanská sdružení v ČR zastupující osoby s mentálním postižením. Vládní dokumenty zajišťující rovný přístup ke vzdělávání.
6. Využití alternativní komunikace u dospělých a seniorů. Piktogramy, Bliss, Makaton, Lormova abeceda, komunikační kniha aj. Alternativní komunikace prostřednictvím metody VOKS u osob s poruchou autistického spektra a jiné metody.
7. Volný čas a zájmová činnost jedinců s mentálním postižením. Poradenství v profesní orientaci. Metody a formy práce s dospělým člověkem s mentálním postižením. Strukturované učení. Sociální učení. Vzdělávání dospělých lidí s mentálním postižením, zásady komunikace.
8. Výchova dítěte s mentálním postižením. Raná péče a možnosti intervence. Specifika edukace u dětí s mentálním postižením v předškolním věku.
9. Vzdělávací systém ve vzdělávání dětí a žáků s mentálním postižením v návaznosti na aktualizovanou školskou legislativu. Návaznost na RVP ZV, IVP, další možnosti podpůrných opatření.
10. Zapojení jedinců s mentálním postižením do spolurozhodování, občanská advokacie, realizace sebeobhajování v České republice.
11. Problematika zaměstnávání lidí s mentálním postižením. Legislativní rámec - zákon o zaměstnanosti, zákoník práce. Podporované zaměstnávání ve vztahu k dalším možnostem pracovního uplatnění.
12. Trénink dovedností potřebných k získání a udržení vhodného pracovního místa. Podpora poskytování zaměstnavateli a rodině. Tranzitní program v zahraničí a u nás. Možnosti uplatnění tranzitního programu v dalších oblastech života člověka s mentálním postižením.

13. Charakteristika pervazivních vývojových poruch dle MKN. Vymezení jednotlivých poruch autistického spektra. Etiologie, diagnostika, specifické edukační problémy s ním spojené. Komunikační proces a možnosti komunikace u těchto osob. Úloha speciálního pedagoga při práci s těmito jedinci.
14. Diagnostika v psychopedii. Interdisciplinární komplexní přístup a týmová spolupráce. Zásady diagnostické práce. Specifika diagnostikování u klientů s mentálním postižením. Diferenciální diagnostika, klinické metody, standardizované metody, testové metody, vývojové škály, vyšetření adaptivních dovedností. Využití hry jako diagnostické situace.
15. Partnerství a sexualita u lidí s mentálním postižením. Prevence sexuálního zneužívání. Manželství a rodičovství u osob s mentálním postižením. Naplňování potřeb a specifické služby pro osoby s mentálním postižením v období stáří. Soudobé trendy v poradenství.
16. Poradenství pro osoby marginalizované, sociálně znevýhodněné, ohrožené sociálním vyloučením.
17. Proces učení mentálně postižených s ohledem na specifika poznávacích procesů. Druhy učení. Charakteristika vzdělávacích programů pro jednotlivé typy školských zařízení. Specifičnost vyučovacích metod při vzdělávání žáků s mentální retardací. Aplikace didaktických zásad. Přehled jednotlivých metod nácviku čtení a psaní včetně jejich komparace. Tvorba individuálních plánů.

LOGOPEDIE

1. Logopedie - vymezení vědního oboru, předmět logopedie. Vztah logopedie k jiným vědním oborům. Historický vývoj péče o jedince s narušenou komunikační schopností. Významné osobnosti v oboru logopedie. Logoped, kvalifikační i osobnostní předpoklady.
2. Komunikace, komunikační schopnosti, komunikační proces. Význam komunikace v životě člověka. Průběh a realizace komunikačního procesu, druhy komunikace. Základní pojmy - řeč, jazyk, komunikace, vztah jazyka a myšlení, řeč a paměť. Narušení komunikačních schopností - definice, klasifikace.
3. Systém péče o jedince s narušenou komunikační schopností v ČR. Platná legislativa v poskytování logopedické intervence v oblasti školství, zdravotnictví. Logopedická prevence - primární, sekundární, terciární. Systém vzdělávacích institucí pro děti a žáky s narušenou komunikační schopností.
4. Fylogeneze a ontogeneze lidské řeči, stadia vývoje dětské řeči - předřečová období a vlastní vývoj řeči. Psychomotorický vývoj dítěte a vývoj řeči. Jazykové roviny v ontogenezi řeči. Jedinec v riziku narušené komunikační schopnosti.
5. Speciálně pedagogická diagnostika logopedická - cíl, metody, zásady diagnostiky. Model logopedického vyšetření. Diferenciální diagnostika. Symptomatické poruchy řeči. Pomůcky a přístroje užívané při logopedické intervenci.
6. Specifické vývojové poruchy řeči a jazyka dle MKN. Formy narušeného vývoje řeči. Možnosti logopedické intervence u jedinců s narušeným vývojem řeči. Zásady a principy logopedické péče, části logopedické intervence - prevence, diagnostika, terapie. Typy a formy logopedické péče - individuální a skupinová logopedická péče. Individuálně vzdělávací plán žáka s NKS.
7. Dyslalie, etiologie, diagnostika, logopedická intervence u dyslalie. Zásady logopedické intervence. Dopad řečového postižení na proces vzdělávání. Verbální dyspraxie, myofunkční poruchy, fonologické poruchy - etiologie, klasifikace, logopedická intervence a její zásady.

8. Dysartrie (vývojová, získaná) - etiologie, klasifikace, symptomatologie, diagnostika a logopedická terapie. Současné terapeutické postupy, využívané v logopedické intervenci u dysartrie. Dopad řečového postižení na proces vzdělávání.
9. Diferenciální diagnostika - opožděný řečový vývoj a vývojová dysfázie. Etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, logopedická terapie u dysfatických dětí, logopedická terapie u dětí s opožděným vývojem řeči. Dopad řečového postižení na proces vzdělávání.
10. Diferenciální diagnostika balbuties a tumultus sermonis. Etiologie, symptomatologie, diagnostika a terapie v rámci komplexní péče. Dopad řečového postižení na proces vzdělávání.
11. Rhinolalie - etiologie, klasifikace, symptomatologie, logopedická diagnostika a terapie. Dopad řečového postižení na proces vzdělávání.
12. Palatolalie - etiologie, symptomatologie, charakteristické rysy palatolalie, logopedická intervence v rámci komplexní péče o děti s palatolálií.
13. Specifický logopedický nález a jeho souvislosti se specifickými poruchami učení. Etiologie, diagnostika a logopedická intervence. Možnosti reedukace SLN.
14. Získané formy narušené komunikační schopnosti, neurotické poruchy a psychotické poruchy řeči. Logopedická intervence poskytovaná osobám v dospělosti a ve stáří. Afázie - etiologie, klasifikace, diagnostika a logopedická terapie v rámci komplexní péče o afatiky. Dopad řečového postižení na proces vzdělávání.
15. Symptomatické poruchy řeči, etiologie, péče o jedince se symptomatickými poruchami řeči. Vývoj řeči u jedinců s mentálním postižením. Alternativní a augmentativní komunikace - různé komunikační systémy, možnosti využití alternativní a augmentativní komunikace při rozvoji komunikačních schopností osob s různým postižením.
16. Proces edukace žáků s narušenou komunikační schopností. Principy a zásady vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností. Rodina s dítětem s narušenou komunikační schopností jako partner ve vzdělávacím procesu pedagoga, role občanských sdružení. Možnosti aktivizace dětí z minoritních skupin a bilingvních rodin.
17. Fyziologie řízení řeči - centrální nervová soustava, podmínky tvoření řeči, anatomické předpoklady, orgány podílející se na tvorbě řeči. Poruchy hlasu - etiologie, klasifikace, symptomatologie, diagnostika a terapie. Hlasová hygiena v dětství a u dospělých osob.

SURDOPEDIE

1. Anatomie sluchového aparátu. Zvuk a fyziologie slyšení. Význam sluchu, důsledky sluchové vady. Prevence sluchových vad a defektivit, hygiena sluchu.
2. Diagnostika sluchových vad. Klasifikace sluchových vad dle různých kritérií, jejich využití, rizika a výhody, objektivní a subjektivní sluchové zkoušky, screeningové metody.
3. Sluchová vada a další kombinovaná postižení - hluchoslepota. Příčiny, projevy, specifika edukace osob s hluchoslepotou, kompenzační pomůcky a komunikační systémy.
4. Presbyakuzie - symptomatologie, diferenciální diagnostika, prognóza. Problematika tinnitu - symptomatologie, diagnostika, diferenciální diagnostika, terapie, prognóza. Péče o dospělé osoby a seniory se sluchovým postižením.

5. Surdopedie jako vědní obor, mezioborové vztahy, předmět, cíle, úkoly. Historický pohled na vývoj oboru. Vývoj institucí, ústavů a škol pro jedince se sluchovým postižením v českých zemích a ve světě. Významné osobnosti v oboru surdopedie.
6. Raná intervence u dětí se sluchovým postižením, význam, principy, metody práce.
7. Odezírání - vymezení pojmu, typy odezírání, nácvik odezírání. Orální metoda a pomocné systémy - prstová abeceda, fonemické posunky. Totální komunikace.
8. Logopedická péče u jedinců se sluchovým postižením - metody práce, forma práce, cíle, principy, pomůcky, počítačové programy. Individuálně vzdělávací plány.
9. Kochleární implantát (CI) - podstata CI, princip fungování CI, rehabilitace po implantaci. Jednostranná, oboustranná implantace. Žák s kochleárním implantátem ve škole.
10. Vizuálně motorické komunikační systémy - znakový jazyk, znakovaná čeština. Využití tlumočení znakového jazyka, etický kodex tlumočnicka znakového jazyka. Nové možnosti ve vzdělávání žáků se závažným stupněm sluchového postižení v rámci platné legislativy.
11. Význam inkluzivního vzdělávání ve školním věku, speciálně pedagogické postupy a metody. Český jazyk ve vzdělávání neslyšících, psaná podoba jazyka - psaná čeština, problematika čtení a výchova ke čtenářství, vzdělávání v odborných předmětech (zeměpis, fyzika, chemie).
12. Edukace osob se sluchovým postižením. Školy pro jedince se sluchovým postižením. Profesionální orientace (kariérové poradenství) pro osoby se sluchovým postižením. Vzdělávací programy z hlediska komunikační strategie - vzdělávací programy orální, bilingvní, s totální komunikací.
13. Organizace a sdružení osob se sluchovým postižením a jejich rodin - typy organizací, zaměření a jejich význam, především ASNEP, Tichý svět aj. Aktuální legislativa v péči o osoby se sluchovým postižením.
14. Rehabilitace řeči u osob sluchově postižených se zaměřením na artikulaci, orální komunikace, tvorbu a vyvozování hlásek. Sluchová výchova a složky sluchové výchovy.
15. Ontogeneze řeči u dětí v závislosti na stupni sluchového postižení a období, kdy vada vznikla. Deskripce vývoje a dynamiky řečových a komunikačních dovedností dle jazykových rovin, specifické zvláštnosti osobnosti jedince prelingválně neslyšícího.
16. Komunita neslyšících, kultura Neslyšících, kulturní a jazyková menšina. Umění u osob se sluchovým postižením, pantomima a její využití u neslyšících.
17. Sluchová protetika, sluchadla a typy sluchadel, další kompenzační pomůcky. Možnosti sociálně právní pomoci osobám s těžkým sluchovým postižením v rámci speciálně pedagogického poradenství.